

El pitjor malson dels Estats Units

Al-Jazira i algunes altres noves televisions àrabs per satèl·lit, amb una creixent influència en el món islàmic, han esquerdat definitivament el monopoli informatiu que els Estats Units van establir després de la Segona Guerra Mundial i han esdevingut el pitjor maldecap del Pentàgon en mostrar la tragèdia humana de la guerra.

L'any 1996 naixia al xicotet emirat de Qatar, a la península aràbiga, l'emissora de televisió per satèl·lit Al-Jazira, creada per l'emir Hamad ben Khalifa, que acabava d'arribar al poder. La creació d'Al-Jazira començava a esquerdar el rígid sistema informatiu de quasi tot el món àrab, caracteritzat pel monopoli de les televisions governamentals dedicades a fer propaganda dels règims polítics i per la cobertura per satèl·lit de l'americana CNN. Ben aviat, aquesta xicoteta emissora va convertir-se en la veu de referència al món àrab i en la televisió que millor informació ha donat de conflictes com la segona Intifada palestina, la guerra de l'Afganistan o l'actual conflicte bèl·lic a l'Iraq. La seua cobertura de la conflagració ha fet que la imatge que arriba d'aquesta guerra siga ben diferent de la primera guerra del Golf, el 1991, en la qual l'opinió pública àrab era informada mitjançant la CNN. Al-Jazira va retransmetre en primícia els resultats del bombardeig d'un mercat de Bagdad el dimecres 26, va mostrar les imatges dels americans capturats per l'exèrcit iraquí o morts en combat, i constata el dia a dia dels patiments que provoca la guerra a l'interior de totes les ciutats que són focus del conflicte. A Al-Jazira, però, s'han d'afegir també altres televisions per satèl·lit àrabs que recentment han entrat en competència amb la televisió de Qatar, com ara Abu Dhabi, de capital de l'emirat del mateix nom que ha irromput amb força en el mercat informatiu àrab, o Al-Arabia, propietat d'empresaris de l'Aràbia Saudita que han volgut contrarestar la preponderàn-

cia d'una emissora que no ha estat favorable als seus interessos. Aquestes darreres emissores guanyen quota de mercat a Al-Jazira, que durant la guerra de l'Afganistan va tindre pràcticament el monopoli informatiu. Totes plegades han deixat la CNN com una televisió gairebé testimonial entre el públic àrab.

El paper creixent d'Al-Jazira com a font d'informació del món àrab va transcendir als països occidentals, de sobte, amb l'atac desencadenat pels EUA contra l'Afganistan l'octubre del 2001. Al-Jazira, a banda de ser el mitjà triat per Ossama bin Laden per transmetre els seus missatges, va ser l'única emissora que va romandre a totes les ciutats d'aquest país sota control talibà. Per primera vegada, una televisió del sud dinamitava el monopoli informatiu embastat pels nord-americans després de la Segona Guerra Mundial, una situació que va provocar la ira de la hiperpotència, que va acusar l'emissora de ser la portaveu de l'integrisme islàmic i que va bombardejar la seu d'Al-Jazira a Kabul en circumstàncies no aclarides. La línia informativa d'aquesta emissora està, però, ben lluny d'aquestes acusacions. Al-Jazira, des de la seua posada en funcionament, ha tingut problemes amb bona part dels règims autoritaris que manen a quasi tot el món àrab, com ara Kuwait, Líbia, Algèria o l'Aràbia Saudita, i ha estat acusada fins i tot de ser l'instrument de la normalització de relacions amb Israel, ja que en les informacions sobre el conflicte amb els palestins també els dona veu. Una acusació amb la qual no està d'acord Hassan Nassereddind, propietari d'un restaurant libanès a

Barcelona i televident habitual d'aquesta emissora: "Amb l'arribada d'Al-Jazira, vam escoltar per primera vegada el que deia l'altra banda. Fan molts debats i programes objectius sobre diferents països. Estan molt ben preparats tècnicament i cobreixen la notícia a l'instant." A Al-Jazira, que emet 24 hores informatives al dia, tenen un paper molt destacat els debats amb els contertulians més diversos.

"Al-Jazira no és ni proamericana ni antiamericana, ni de dreta ni d'esquerra, i això fa que capti més gent", diu l'historiador palestí Salah Jamal, que, tanmateix, no s'està d'analitzar les contradiccions d'aquesta emissora: "Al-Jazira surt de Qatar, una monarquia absoluta una mica estranya perquè és pràcticament una base americana [el comandament central americà en la guerra es troba en aquest emirat], que ahora permet que l'emissora faci la seva feina, però la clau de la seva llibertat és que parlen de la situació de tots els països excepte de la de Qatar." Per a Jamal, Al-Jazira té dues cares. "Els corresponents d'Al-Jazira i Abu Dhabi són àrabs però no del Golf, i tenen una sensibilitat més crítica contra els EUA i els règims àrabs. [...] Al-Jazira és l'únic canal en el qual es parla amb llibertat, fa la impressió que ha arribat la llibertat, però no és veritat. Qatar, en realitat, està quallant l'entrada del neoliberalisme en el món àrab. Ara fa dos anys es va celebrar en aquest emirat la cimera de l'Organització Mundial de Comerç. Jo crec que és una tribuna per canalitzar les protestes de la població àrab i que es queden en un punt mort." Jamal, en aquests moments, no hi veu sortida: "Hi ha règims brutals protegits pels Estats Units i una població en decadència."

Al-Jazira no deixa ningú indiferent. Dimecres 26, per exemple, amb el testimoni del seu corresponent demostrava que a Bàssora no hi havia cap rebel·lió contra les forces de Saddam Hussein, i va desmuntar així la propaganda americana. Durant dies, ha mostrat imatges dels presoners i dels morts americans i ha provocat la ira dels Estats Units, que s'han vist sacsejats per les pròpies contradiccions. L'administració Bush ha llançat missatges de desaprovació cap a

Al-Jazira va ser creada per l'emir de Qatar, un xicotet país que és alhora pràcticament una base americana

Dalt, el portaveu del Departament d'Estat nord-americà, Richard Boucher (esquerra) parla per a Al-Jazira. Al costat, imatges de soldats dels EUA fets presoners per l'exèrcit iraquetà.

la tasca de l'emissora, ahora que proclama que fa la guerra a l'Orient Mitjà per dur la llibertat a aquesta regió. També dimecres 26, els responsables de Wall Street van expulsar els dos corresponents de la cadena i *hackers* nord-americans boicotaven la web en anglès que acabava de posar en marxa Al-Jazira, segons fonts de la mateixa emissora. La cadena Fox va proposar que es bombardejara la seu d'Al-Jazira a Qatar. L'administració nord-americana, però, fa servir Al-Jazira, i els seus 50 milions d'espectadors, com l'únic recurs per fer arribar els seus missatges al món àrab.

Al-Jazira, i també en menor mesura les seues televisions competidores àrabs per satèl·lit, són cada vegada més essencials per entendre què pensen el milió tres-cents mil milions de musulmans repartits arreu del món.

El president egipci, Hosni Mubàrak, que ha tingut molts problemes amb Al-Jazira, en una visita als modestos estudis de l'emissora va pronunciar una sentència que després s'ha fet cèlebre: "I pensar que tota aquesta gresca ve d'aquesta llanda de sardines!"

Miquel Calvet